

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a
„Az isaszegi cérnakönyv – 19. századi népi vallásosság kéziratoss és nyomtatott emléke”
települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Volter Domonkos

.....
Isaszeg, 2025. 06. 30.
(P. H.I.)

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Volter Domonkos, doktorandusz, ELTE BTK Néprajzi Intézet
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Volter Domonkos
Levelezési cím: 2191 Bag Szent András utca 109.
Telefonszám: +36202610196
E-mail cím: domonkos4@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Az isaszegi cérnakönyv – 19. századi népi vallásosság kéziratos és nyomtatott emléke**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezeti
ipari és műszaki megoldások kulturális örökség **X** sport
természeti környezet turizmus és vendéglátás
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:
Isaszegi Múzeumi Kiállítóhely
2117 Isaszeg, Dózsa György utca 2.
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
települési **X** tájegységi megyei külhoni magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Az isaszegi cérnakönyv egyedülálló néprajzi, vallástörténeti és helytörténeti dokumentum, amely 2016-ban került az Isaszegi Múzeumi Kiállítóhely gyűjteményébe. A kis méretű, 19. század közepéről származó házi készítésű énekeskönyv egy isaszegi zsellércsalád több generációjának kezei által formált, egy évszázadot átfogó kéziratos és nyomtatott vallásos irategyüttese szlovák nyelven.

A cérnakönyvben szereplő első nyomtatvány struktúrája alapján egy imakönyv töredéke lehet. A cérnakönyv második egysége a máriabesnyői búcsújáráshoz kapcsolódik, egy 1848-ban kiadott nyomtatvány. A kiadvány ismerteti a máriabesnyői kegyhely történetét, a búcsújáróhely kialakulását és két helyen Isaszeget is megemlíti.

A cérnakönyv utolsó része kéziratos népénekszövegeket, amelyeket másolással jegyeztek le. A fennmaradt 11 énekszöveg között található 2 szentségi ének, 3 Mária-ének, 4 böjti ének, egy halotti ének, valamint a Te Deum. Emellett a kéziratok családtörténeti krónikát is tartalmaznak: különösen Hernyes János és a Ragács család története.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A cérnakönyv jelentősége abban is áll, hogy egy, a 19. században szinte láthatatlan társadalmi csoport – szlovák anyanyelvű zsellérek, jobbágyok – világát mutatja be. A benne szereplő bejegyzések több esetben kiegészítik vagy helyettesítik az egyházi anyakönyvi adatokat, információkkal szolgálnak a korszak népeletéről.

A cérnakönyvben szereplő kéziratos énekek dallamainak rekonstruálása és előadása az Isaszegi Asszonykórus által példaértékű örökségmentés, az énekek ismét megszólaltathatóvá váltak, így hiteles formában élhetnek tovább mindazok számára, akik szeretnék megélni és bemutatni az isaszegi vallásos népi kultúra archaikus, de máig érvényes formáit.

A cérnakönyv hitelessége és lokális jelentősége indokoltá teszi, hogy helyi értéként az Isaszegi Települési Értéktárba bekerüljön.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Volter Domonkos: Isaszegi cérnakönyv. A 19. századi népi vallásosság öröksége.

Isaszegi helytörténeti füzetek III. Isaszeg Nép Hagyományai Alapítvány. Isaszeg 2025.

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: www.muzeum.isaszeg.hu

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat